

Landsbankastjórin:

Politikararnir mugu taka eina avgerð beinanvegin

Tað er m.a. at fáa figgjarlógina upp á pláss og syrgja fyri, at landskassin hevur tókán pening. Verða ikki allir bólkir í samfelagnum við til at bera kreppuna, so er eingin bjarging fyri framman. Tað besta, sum kann henda er, um øll ganga við til eina lønarlækking. Tá sleppa flest møgulig at varðveita sitt arbeiði. Peningarstovnararnir verða tvingaðir til at lækka rentuna. Hetta eru nakrar av niðurstøðunum hjá Sigurd Poulsen, landsbankastjóra, sum Sosialurin hevur tosað við.

-Hasi úttalilsini kenni eg ikki aftur. Eg havi ikki hoyrt teir úttala seg um, at stóðan í Føroyum er verri, enn teir høvdu roknað við. Og tað ivist eg í, at teir hava sagt við nakran.

Hetta sigur Sigurd Poulsen, landsbankastjóri í eini viðmerking til grein í Oyggjatiðindum har blaðið upplýsir frá ónavngivnum keldum, at IMF-ararnir skulu hava sagt við fólk í Føroyum teir hava tosað við, at stóðan í Føroyum er nógv verri enn teir høvdu droymt um.

Hann vísir á, at tíðindaskrivandi landsstýrið sendi út er ógvuliga rimuligt. Øll høvuðspunktini eru við frá tí fyrirliggjandi niðurstøðuni hjá IMF-arunum.

Sigurd Poulsen sigur víðari, at sum so er einki nýtt í slíkum gitingum og metingum, tí vit øll eru vit greið yvir, at stóðan í Føroyum er álvarsilig.

-Men heldur tú, at Føroya fólk veruliga veit, hvussu álvarsilig stóðan er og hvat stendur fyri framman?

-Ja tað haldi tey gera. Ein kennir tó ikki alt, sum stendur fyri framman.

Spurningurin er, um ein hevur vón um, at tað ber til at koma burtur úr ringu stöðuni ella ikki og ta vónina haldi eg mong fólk hava.

Øll vera við

-Men er stóðan ikki so mikið ring, at tað er einki

at hava ta vónina í?

-Tað haldi eg ikki. Men hon krevur, at øll taka saman um og koma burtur úr tí. Eingin kann krevja, at verða fritikin fyri at luttaka í, at samfelagið kemur fyrri seg aftur.

Um týðandi bólkir í landinum siga, at tað er so órættvíst, at teir hava fingið so lítið burtur úr tí, sum er farið fram, at teir vilja ikki hjálpa til, so siggi eg onga bjarging. Men tá hugsi eg um týðandi fólkabólkar í landinum.

-Hvat hugsar tú her um?

-T.d. er tað rættliga freistandi hjá teimum, sum hava spart upp alla tíðina at siga: -Vit hava ikki lænt okkum út á sjógv, og tí vilja vit ikki vera við. Og tað kann eisini vera freistandi hjá honum, sum er lønmóttakari at siga: -Eg havi fingið løn fyri mitt arbeiði, men eg havi ikki verið við til at skapa hesa kreppu. Og tí vil eg als ikki vera við at hjálpa til nú ástendur.

Tá er so heldur eingin bjarging leggur Sigurd Poulsen afturat.

Og soleiðis kundi ein hildið fram at nevnt aðrar bólkir eisini. Hvat tá við einum bólk, sum forvinnur nógvan pening eitt nú lækarnar! Til tað sigur Sigurd Poulsen, at har standa vit møguliga í einum dilemma. Tí tey fólkini hava nakað at hóta

við. Um tey framtúra og siga, at tey kunnu fáa arbeiði aðrastaðni, og at teimum nýtist ikki at vera við í hesum tiltøkum, so skunda tey undir illviljan í øðrum bólkum.

Sigurd Poulsen sigur tó víðari, at hann dugir ikki at siggja nakran fólkabólk, sum samfelt sigur, at hann vil ikki vera við, men tað er greitt, at tað eru nógvir einstaklingar í hvørjum bólk, sum kenna seg ósekar og halda tað vera órættvíst at skula skerja so nógv.

Niður í løn ella meiri skatt

-Nú brúkar tú vendingar sum at vera við, men vera við til hvat?

-Tað er at skerja livifótni so ella so tvs. at fara niður í løn ella gjalda meira í skatti. Og tað kann so eisini gerast við at skerja almenna sektorin við uppsøgnum.

-Hvat er títt boð, og hvat munar best?

-Tað er at velja tær loysnir, sum bæði hjálpa nú og virka uppá longri sikt.

-Og tær eru?

-Tann, sum hevði hjálpt best nú hevði verið ein lønarlækking, tí tá slapt tú undan at blaka fólk út í arbeiðsloysi. Tú kanst fáa nakað tað sama við eina skattahækking, men tað tú vinnur við lønarlækking er, at útflutningsvinnan verður heldur meira kapping-

arður.

Sigurd Poulsen sigur víðari, at hann ivast onga løtu í, at hetta at keypiorkan fer at minka, fer at leggja trýst á rentuna hjá peningastovnunum, soleiðis at hon fer at lækka.

Har er so aftur ein fyrimunur við lønarlækking heldur enn við uppsøgnum. Fær tú eina lønarlækking yvir ein breiðan skara av fólki, so verður tapið á virkinum minni, og bankarnir kunnu tá betri forsvara at lækka rentuna.

Rentan fer at lækka

-Undrar tað teg, at peningastovnararnir ikki longu hava lækkað rentuna?

-Teir hava eisini ávís áhugamál at røkja, men ein kann sjálvandi taka teir uppá sum bólk.

-Meinar tú tá við, at vit kunnu samanbera bankarnar við aðrar bólkir í samfelagnum, sum fáa løn, og at teirra løn er rentan og skulu teir sum aðrir bólkir niður í løn sum so, tá er tað rentan, sum skal lækkast?

-Teir eru ein bólkur, men teir eru í eini serstöðu, tí teir standa fyrri so mongum tapum. Tað er tað, sum setir mark fyri, hvussu nógv teir kunnu lækka rentuna, men eg haldi, at teir av egnum áhuga koma at lækka rentuna fyrri ikki at fáa ov stór tap uppá privatkundarnar.

Men tá teir samtíðis tapa upp á

vinnukundarnar, so hava teir ein trupulleika, nevniliga hvussu langt teir kunnu fara. Hatta er rein kalkulation og ikki so nógv moralur. Peningastovnararnir eru í eini serstöðu. Teir eru greiðir yvir, at monopolstöðan teir hava er einki verd til at vinna pening í løtuni.

Lønarlækking

Sigurd Poulsen sigur, at stóðan er so mikið álvarsilig, at fólk í flestu bólkum mugu verða sinnað til at taka undir við eina lønarlækking.

-Men tað sær ikki serliga bjart út í so máta?

-Eg vóni, at hetta broytest.

-Men um einki broytest, hvat skulu politikararnir so gera?

-Teir hava framvegis tað valið at hækka skattin, og tað merkir at senda fólk út í arbeiðsloysi í privata sektorinum, teir kunnu siga fólk upp hjá tí almenna, og tað skapar eisini arbeiðsloysi.

-Men hvat sigur tú til at tvinga ígjøgnum eina lønarlækking við lóg?

-Um ein stórt partur av fólkinum fer út á gøtuna at mótmæla, so er tað eingin loysn.

Sigurd Poulsen sigur víðari, at tíverri eru tey úttalili, sum eru komin frá parti av fakfeløgnum, soleiðis orðað, at feløgini góðtaka heldur uppsagnir enn lønarlækking. Tað, sum arbeiðsmarknaðurin

hevur latið landsstýrið vita, er at tað fær færri trupulleikar av fakfeløgnum við at siga fólk upp enn at lækka lønirnar.

Og tað haldi eg sjálvur er stórt spell.

-Heldur tú, at fakfeløgini eru ov lítið solidarisk?

-Nei, og eg skilji tey eisini væl. Tað er torført at geara um. Tað er tað sama sum at viðganga, at ein skal taka ábyrgd fyri øllum búskapinum eisini. Tað kann verða trupult, um limirnir krevja, at feløgini skulu tryggja teirra áhugamál. Annars havi eg fyrr víst á vandan við, at fakfeløgini verða ein felagsskapur fyri tey, sum hava arbeiði og ikki tey, sum eru arbeiðsleys. Eg haldi eg havi merkt, at feløgini hugsa um hatta, tí tað er ein trupulleiki.

-Men tímaglasið rennur. Hvussu stóran skund hevur ein loysn?

-Nú eri eg ikki ein, sum setir tingini uppá spíðsarnar. Trupulleikin er tann, at verður figgjarlógin samtykt uttan at hini tiltøkini verða við, tá kann tað henda, at landskassin má støða sínum útgjaldingum longu til várs.

Hóast útlitið ikki er gott, so sigur landsbankastjórin, at út frá einum heildarsjónarmiði sær alt ikki bara dapurt út.

-Fólk í fyrirtøkum, pen-